

# ERDÉLYI GAZDA

## AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

### KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értéküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hantz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) címzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; Berde Áron, Szabó Samu, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

**Tartalom.** A borkóstolás mint segédeszköz azon kérdés eldöntésére: „Minő szőlőfajokat ültessünk?” — Melyik a legzsirosabb sertés-faj hazánkban? — A gyümölcstenyésztés terjedése érdekében. — Egy új szerkezetű váltóke. — A borju felnevelése juh-tejjel. — A szőlőkarók tartóssá tétele. — Egyleti mozgalma k: Választmányi ülés 1877. február 17-én. — Mellékletünk. — Piaci árak. — Hirdetések.

### A borkóstolás mint segédeszköz azon kérdés eldöntésére: „Minő szőlőfajokat ültessünk?”

Az erdélyi gazdasági egyesület felhívást intézett az erdélyi bortermelőkhez, melyben folyó évi martius 1-ére bormustrák beküldésére kéri fel őket, mely felhívás, mint reméljük, nem is fog eredmény nélkül maradni. A fáradság és költség csekély, az eredmény azonban felette nagy befolyást gyakorolhat az ország rész jövőbeli bortermelésére! A kérdés, mely ezuttal megoldásra vár, abban áll, miszerint ki kell puhatolnunk, hogy Erdély különböző vidékein minő szőlőfajokat lehet legelőnyösebben termelni? E kérdés nemcsak elméleti, de főleg és első sorban gyakorlati!

Azt már tapasztaltuk, mióta a külföldi szőlőfajokat importáltuk és különösen azóta, mióta azokat külön ültetjük és szüretjük, hogy nem minden talaj és fekvésben díszlik egyaránt minden faj. Például gyakran halljuk, hogy szűkebb hazánk több vidékén a riesling bor ugyan erős és más tekintetben is elég jó, de ismert kellemes illatját nélkülözi. Mi lehet ennek oka? A talaj vegyi alkotórészeit, a szőlő tekvését, mivélését, vagy a bor hibás kezelését lehet-e okozni? Oly emberek, kik mit sem tudnak, rögtön készen lesznek a felelettel; olyanok azonban, kik bő tapasztalást szereztek, kik próbáltak és tanultak, bizonyára azt fogják mondani: „nem tudjuk!”

És mégis alig lesz valaki, ki a kérdés fontosságát tagadni merné! Vagy évről évre száz meg száz hold szőlőt ültessünk

a nélkül, hogy tudnánk, vajon minő fajt helyezünk abba, vajon meg lesz-e fizetve fáradságunk és költségünk? Nem, legalább az én véleményem szerint nem, míg el nem követtünk mindent, a mi a kérdés felderítésére szolgálhat. Elég ember van, ki azt fogja mondani, hogy az ilyen ügyeket lássa el a kormány, tegyen kísérleteket, viselje a költségeket, ha ilyen fontos kérdés kitértetéséről van szó. Már az én elvem az, ha valamit elérni akarunk, tegyük meg magunk, mert igaz, hogy szegények vagyunk, de alig szegényebbek, mint a kormány és hízegés nélkül szolgálva; a szőlészethez legalább annyit értünk, mint ő, azért fogjunk a munkához!

Első kérdés, honnan szerezzük meg a szükséges ismereteket a kitűzött problema megfejtésére? Általánosan tudva van, hogy a bor minősége és jelleme nagy mértékben a szőlőfajtól függ, de mind a mellett senkisésem fogja kétségbevonni azt, hogy talaj, fekvés és mivélés a minőségre felette nagy befolyást gyakorol és ha mindezen körülményeket ismerjük is, mégsem jövendölhetjük a priori, hogy minő bort fogunk termelni. De idézzünk néhány példát! Annak idején nagy reménnyel voltak az iránt, hogy a talaj vegybontása a sikeres szőlőtermelés titkának kulcsát kezünkbe adja; de hasztalan, a leghiresebb francia szőlők talajának vegybontása épen az ellenkezőt derítette ki. Majdnem minden vizsgált talaj megegyezett ugyan annyiban, hogy mindegyikben ugyanazon bizonyos elemek fordultak elő, de a legjobb talajokban feltűnt arányok oly különbözők, hogy semmi biztos következtetést vonni nem lehetett. A szénsavas meszet és a vaséleget a szőlő termelés legnevezetesebb tényezőinek tartják és mégis Chateau Margauxban a talaj még egy százalék szénsavas meszel sem bír, Romanée Conteban 8% és Mersaultban (Côte d'or) majdnem 60% fordul elő. Ellenkezőleg Mersaultban csak 1% vas elég, Chateau Margauxban 3%, másutt 9—10 és 12% találtatott, mindezek pedig kitűnő hirneves szőlő talajok. Rendu Victor, ki a francia kormány által ezen kérdés tanulmányozására kiküldött bizottságnak elnöke volt, ku-

talásainak eredményét a következőkben foglalja össze: „Chaque espèce de terrain pour ainsi dire se trouve donc représentée dans nos grand vignobles et semble apte a fournir un vin distingué lorsque le cepage est bien choisi, c'est à dire parfaitement approprié au sol et au climat.“\*) A vegybontás alapján tehát meg nem határozhatjuk, hogy egy vagy más talaj minő bort fog termelni!

És már most lássuk, hogy a többi tényezők mennyire segíthetik elő a feltett kérdés megoldását? A mint láttuk, hogy minden talaj termelhet jó bort, ugy azt is látni fogjuk, hogy minden fekvésben — hol a szőlő egyáltalában megéri, — hasonló eredményre jutunk. Általában a délnek terülő fekvést tartják legjobbnak és mint magam is hiszem, nagyon helyesen, de — hogy tovább ne menjünk — mennyi gyönyörű szőlőnk van itt Erdélyben, mely nyugotnak vagy keletnek, vagy éppen északnak fekszik. Sőt a tasnádi hegy jó bakatára az északi oldalon terem, valamint Rheims híres pezsgői és néhány Medoc bornak színe java. Meredek hegy többnyire finom erős bort ad, de a tasnádi szőlők egy része sik, Medoc legnagyobb része csak alig mondható dombosnak és Németországban is sok kitünő bor terem a sik talajon. A gyéresi Carbenet csak néhány meterrel magasabb fekvésben terem, mint a mellette terülő lapályos rét.

A mi a miveltést illeti, alig létezik alak, melyet a képzelet meg nem alkotott és a szőlőmetszésnél alkalmazásba nem vett volna és mindannyi jó eredményt adott, kezdve a Hegyalja kopasz fejmetszésétől a Mosel völgyének két meter magas bokrozatáig, vagy a fákra felfutó olasz lugos miveltésig.

Csakis egy feltételre van mindezen esetekben okvetetlenül szükség, hogy sikerről lehessen szó, arra t. i. hogy a szőlő fája a talaj, éghajlat, fekvés és miveltéssel találjon! A mint láttuk, az elmélet e tekintetben nem ad felvilágosítást, mert majd minden talajban, majd minden fekvésben és a legkülönbözőbb miveltés mellett jó és rossz bor teremhet. Nem marad tehát egyéb hátra, mint a gyakorlati próba — és ez nem lehet más, mint az országrészünk különböző vidékeiről származó bornak megizlelése és megbirálása.

Azért kezdjük meg a sorozatot a rieslinggel, mert a rieslinget Erdélyben már 20 éve cultiváljuk és nagyon elterjesztettük és néhány esetben illatának elvesztése által mintegy arra intett bennünket, hogy nem minden expositióba talál. Nem kiállítás akarunk rendezni, vagy díjakat osztani, vagy minden egyes bornak megbirálását nyilvánosságra hozni! Az eredményről minden egyes beküldő magánaton fog értesülni és a közönség elé csak annyi megy, hogy ezen vagy azon a vidéken — a mennyiben a beküldött mustrákból megítélhettük — a riesling termelés folytatandó vagy felhagyandó.

A veres borokat a célból kérjük beküldeni, hogy most a veres bor termelésének küszöbén, a mennyire csak lehet, a hamis iránytól óvakodhassunk. A régi itteni veres szőlőfajokat meglehetősen biztossággal értékteleneknek mondhatjuk, miglen az

\*) Ugy szólván minden talajnem van képviselve nagyobb szőlőinkben és alkalmasnak is látszik megfelelő bort adni, ha a szőlőfaj jól van választva, azaz ha a földhez és éghajlatához teljesen talál.

eddig megkísérett Bordeauxi és burgundi fajok és az oportó teljes megelégedésünket vívták ki. A kadarka bár jól terem és teljesen megérve jó bort is ad, nálunk Erdélyben alig lesz ajánlatos, mert ritkán érik itt meg.

Reményem, hogy a közelebbi években a Traminer, Olasz riesling és más fajokkal foglalkozhatunk és ezen eljárással oly kalauzt szerzünk az erdélyi bortermelőknél, minővel eddig egy bortermő ország sem bír. Természetesen csak akkor érhetjük el ezélunkat, ha termelőink azt boraik beküldésével támogatva országrészünk termelő képességének minél hivebb és részletesebb képét mutatják be.

**Paget János.**

### **Melyik a legzsirosabb sertésfaj hazánkban?**

Kevés kérdéssel foglalkozott mostanság szakirodalmunk annyit, mint ezzel, főként, mióta a kőbányai piaczon kitünt, hogy nemcsak a zsir, a szalonna, de a sertéshus is keresett czikk a külföldre nézve, különösen mint hajófelszerelési szükséglet.

Gazdáink közül Czöbel Albert és mások, sőt a kishéri államgazdaság is, e szükséglet fedezésére Meklenburgból husfaj sertést hozattak nagy költséggel, a kísérlet azonban — egyéb okokat mellőzve — már magának a hozott fajnak hitványasága miatt, mindenütt roszul ütött ki s nem egy hang emelkedett azon értelemben, mily kár, hogy tisztán, rendszeresen kezelve nem kapható már sehol a hazánkban egykor oly híres nagy, szalontai veres sertés, mely, a róla még itt-ott élő traditio szerint sok és nem lágy, de keményen parázs jóízű husával, hivatott lehetne e kiváncsolomnak megfelelni s képezni a kitünő hazai fehér és fekete mangaliczák mellett a 3-ik jeles fajt.

Örömmel tudatom az ezt sajnálókka, mint ezt Tormay barátom is már párszor emlité, hogy a faj még ki nem irtatott, elveszve nincs, megmentette azt e sorok szerény írója.

Biharmegyében a geszti uradalomhoz tartozó radványi pusztán volt egy szalontai veres nyáj, mely eredetileg Ugráról, az ugynevezett ugrai kisasszonyoknak, akkor országos híru, kitünő nyájából eredve, folytonos gondos kezelés s okszerű tenyésztés mellett az ugrait jóval túlélte.

Mintegy 15 év előtt azonban elpusztított a radványi nyáj is, miután a gyulai vásáron erőt vett s a fehérekhez ragaszkodó divat miatt a veres süldöket mindig olcsóbban kellett eladni amazoknál, talán azért is, mert már csak százakat s nem ezereket hajtottak ezen fajból Gyulára, Debreczent pedig a Szunyogféle fekete mangalicza hóditotta meg és így nagybani fenntartásuk kárral járt.

Én mindig előszeretettel viseltetem a veres fajhoz és nem kételkedtem, hogy a divat daczára e fajnak nagy jövője lesz éppen a külföldi kereskedésben. Hogy e hit indokolt-e vagy nem, megmutatja a jövő. Mindenesetre az okozta, hogy a radványi nyájából 6 kitünő hasas koczá és 2 kant megvettem, — behajlattam Tordamegyébe Csánba, a határ egy elkülönített részén folytattam velök kicsiben a tiszta tenyésztést, hogy a vér éppen megmaradjon s ezen szorintem kitünő faj ne töröltesék

el végkép a föld színéről. Ma már Csánban kizárólag csakis ezen fajt tenyésztetem.

Nem veszett tehát el e faj, meg van tisztán egy 40 aryas állományban Csánban, már ismét felszaporodván az, teljesíthetem a gazdátársaim által teendő megrendeléseket, nem mint eddig, tavaly is pár igen kedvező ajánlatot kellően állatok hiányában elutasítanom.

Ezeket egyszer elmondva a szalontai veres sertésről, midőn még megemliteném, hogy az akkor még állott radványi nyájból a párisi első világtárlatra küldött példányok ott nemcsak nagy feltűnést, de legelső rangú kitüntetést, arany érmet is nyertek; elmondom röviden egy, ez év elején Csánban végrehajtott egybeazonlító sertésölés eredményét, megjegyezve, hogy jótállok, miszerint a mérések a legnagyobb pontossággal hajtottak végre.

Leöletett 1 fekete mangalicza és 1 veres szalontai sertés.

Mindkettő 4 éves, tehát kinőtt, mindkettő árán és mindenki kihizva a lehető legtökéletesebben, mennyire t. i. gazdaságilag árpa darán, majd török buzán 4 hónap, 4 1/2 hónap alatt sertéseinket kihizlalni szoktuk.

Leölve, egészen, de koppasztva nyomott:

a veres 255 kilót,

a fekete 220 kilót.

A veres bél nélkül 244.70 kilót,

a fekete bél nélkül 209.20 kilót.

A veres szalonnája a vállán volt 11 cm., a hasán 2.5 cm. vastag; a feketéé a vállán 10 cm., a hasán 2 cm. vastag.

Külön megmértvén mindeniknél a használható belrészek, szalonna, háj, husról, belekről szedett apró kövér s a tiszta hus esontosan, a száztólira tett számítás a következő eredményt tüntette ki, az apró törtek mellőzésével:

A hasznos részeknek tette

	a veresnél	a feketénél
1. a szalonna	37.347 % -t	41.387 % -t
2. a háj	9.617 % -t	6.461 % -t
2. az apró kövér	16.734 % -t	12.435 % -t,
vagyis		
az összes kövér	63.673 % -t	61.34 % -t
a hus	34.285 % -t	34.450 % -t.

Mi azon némileg váratlan eredményt mutatja, hogy a veresnél a kövér % még magosabb mint a feketénél.

Ezután nagy gonddal olvasztatván ki mindkettőnek szalonnája s hája, kitünt, hogy

zsirt adott:

	a veresnél	a feketénél
a szalonna	79 % -t,	79 % -t,
a háj	90 % -t,	90 % -t,

tehát egészen egyformán. Ezen kísérlet szerint a szalontai veres faj egyáltalán nem látszik inkább husfajnak, mint a fekete. Én e nem várt eredmény okát abban keresem, hogy mindkét sertés hizhatásának meglehetősen a tetőpontján volt s azt hiszem, hogy pl. félhizás mellett az arány egészen más lenne. Ezen arányban jövő ősön és télen meg is teendem a kísérleteket, valamint meg a fehér mangalicza és a veres közt is.

Ezen kívül két kísérletet célolok még tenni, t. i.

a) egyidejű fehér és veres malaczkokat, elválasztásuk óta dosztig tartva s feljegyezve a tápot 9 hónapos korukig, tisztázni akarom, van-e a két faj közt különbség a fejlődési gyorsaságban? s teste gyarapodásával melyik fizeti meg jobban a nyújtott tápot? és

b) egykoru s nemü sertéseket a két fajból egyszerre vetve fel s mindeniknek az általa igényelt mennyiségben adva, de mérve, a tápszert teljes kihizásig, tisztába óhajtok jöni azzal, a hizlaló gabonát melyik faj értékesíti jobban.

Előleges meggyőződéseim, hogy a veres, mint malacz is és mint hizó is többet fog ugyan megenni ugyanazon időtartam alatt, mint a fehér, de hogy ugyanannyi idő alatt az sem fog a tápszert arányában kevésbé gyarapodni, mint a mangalicza.

Türelemet kérek. Ezt majd jövő ilyenkor írja meg, ha él

Tisza László.

## A gyümölcstenyésztés terjedése érdekében.

Mezőgazdaságunknak legfőbb hátránya, hogy többnyire egyoldalú, többnyire egy kártyára szoktuk feltenni egész évi jövedelmünket, mely ha szerencsésen sikerül, szép jövedelmet biztosíthat ugyan, mit rendes évi jövedelemnek számítva, nem szoktuk kellőleg megbecsülni.

Hanem ha kedvezőtlen viszonyok miatt vérmes reményeink meghiusulnak, egész háztartásunk gépezete megzavarodik, mivel míg egyrésztől a szükségletünkre szánt jövedelem egészen elesik, addig más felől, oly terményeket is pénzen kell vennünk, melyeket gazdaságunkban mint mellékterményeket magunk is termelhettünk volna.

A többek között a gyümölcstenyésztés is ily mellékága lenne gazdaságunknak, mely kisebb nagyobb terjedelemben nem csak megfér minden gazdaság mellett, hanem annak egy nevezetes kiegészítő része is; annival vétkesebb mulasztást követ tehát el az, ki azon dombos, gödrös helyeket, melyek szántó földnek ugy sem alkalmasak, nemes gyümölcsfával be nem ülteti és aránylag kevés befektetéssel magának vagy utódainak egy oly jövedelmező telepet nem biztosít, mely csekély gondozás mellett, egyik vagy másik faj gyümölcs termésével a benne levő tőke kamatját gazdagon szokta meghozni.

A gyümölcstenyésztés tetemes hasznáról nemcsak a külföld több szorgalmas nemzete tehet tanubizonyosságot, hol alig létezik gazdaság, melynél kisebb vagy nagyobb terjedelemben egyuttal a gyümölcsészet is helyet ne foglalna, hanem örvendetesen győződtek meg arról már Magyarország több vidékei is, hol egyes községek, sőt vidékek jövedelmének is tetemes részét a gyümölcstermelés képezi.

Mennyivel hasznosabb lenne Erdélyben is azon sok kopár dombokat feldolgozható értékes gyümölcsfajokkal lassanként beültetni, mint az e hegyeken lévő vékony földréteget kapálással és kinos szántással felporhanyítva, az esővel lemosatni és az által a különben örök időig használható dombos helyeket egészen haszontalan kopár kösziklakká változtatni.

És hogy mindaz nem úgy történik, t. i. hogy a gyümölcstenyésztés terjedése minden buzdítás, sőt felsőbb rendeletek da-

czára is oly lassan halad előre, azt első sorban a szorgalom hiány okozza; míg gyümölcsfát ültetnénk, addig inkább heverünk vagy politizálunk, mert nálunk még az is az ország dolgaival foglalkozik, kinek a mindennapi kenyér is szűken van házában, mert nem képes felfogni, hogy nem az a jó hazafi ki azt teletörökkel kiabálja és kötelességét elhanyagolva mindég csak politikával bibelődik, — hanem az ki polgári kötelességét igazán betölti, testtel lélekkel kötelességének él és szorgalmasan munkálkodik, mi által még egyfelől maga is szellemileg és anyagiilag gyarapodik, addig másrészt az ily ember mindig hasznavehetőbb tagja a társadalomnak és erősebb támasza a hazának, mint az ki a szorgalmas munkásság hiánya miatt testben és lélekben tönkre szegényedik!

Másodrendben nagy akadálya a gyümölcsészet terjedésének az ahoz szükséges ismeret hiánya is. Igen sok ember van, ki gyümölcsös vidéken vénült meg a nélkül, hogy életében csak egy gyümölcsfát is ültetett volna, pedig a munkás osztályhoz tartozik; hát még a nemesítést mily nagy mesterségnek tartják, alig akad egy-egy faluban egy két ember ki nemesíteni tud és az nemesít az egész falunak annyit a mennyit nagypénteken vagy gyümölcsoltó boldog asszony napján elvégezhet.

Igen természetes, hogy igen lassan terjedhet a nemes gyümölcsfa tenyésztés, mert az az egy két tudós a régi hagyomány szerint nagy tempóval, napjában 10—15 darabot nemesít be és azokból is a beledugott rőfnyit ojtógalyat a madarak, ha kirugják, a drága és sikertelen kísérlet úgy elkedvelteniti az illetőket, hogy nem igen van többé kedvük a kísérletet újból ismételni, hanem inkább vadon hagyják gyümölcsfáikat.

Ismerek oly vidékeket, különösen az oláhok között, hol a hely természeténél fogva annyira díszlik a gyümölcsfa, hogy még a kaszálók, legelők is telve vannak vad gyümölcsfákkal, a nélkül, hogy azokat valaha valaki ültette volna, maguktól nőnek az elszórt vad gyümölcsök magvaiból vagy gyökereikről, de azért még a bekerített kertekben is kevés van benemesítve.

Ily helyeken, ha a legszükségesebb gyümölcsészeti ismeret elterjedhetne, mennyire emelhetné azon nép jólétét, mely különben a legnagyobb szegénységben sinlődik. A gyümölcsészeti ismeretek terjesztésére nézve a törvényhozás is intézkedett, hogy az elemi iskolákban rendszeren taníttassék és ahoz gyakorlati térül a községi faiskolák létesítését rendelte el. Hanem ezen intézkedés is a kívánt eredményt mind addig nem fogja felmutathatni, míg azok, kiktől a tanítást kívánjuk, magok meg nem taníttatnak.

Sajátságos valakitől oly dolog tanítását kívánni, a miből maga sem tud semmit; előbb a tanítókat kellene megtanítani s az legsikeresebben úgy lenne eszközölhető, ha minden tanítóképezdében a gyümölcsenyésztés is mint kötelező tantárgy hozatnék be, de, hogy a tanítók az elmélet mellett főképen a gyakorlati fogásokat elsajátítsák a képezdek mellé faiskolát is kellene felállítani, melyben a szaporítások, nemesítések, ültetések, nyesések stb. a tanító növendékek által saját kezűleg végeztetnének helyes vezetés mellett.

A régi tanítók pedig nevezetesebb gyümölcsfa iskolákhoz

összegyűjtve 2—3 heti tisztán gyümölcsészeti póttanfolyamon a gyümölcsészeten annyira képeztetnének, hogy a legszükségesebb szaporítási, nemesítési, ültetési és ápolási eljárásokat tökéletesen elsajátíthassák.

Az ily tanítóktól azután nem csak óhajtani, hanem szigoruan megkivánni is lehetne a gyümölcsfa tenyésztés tanítását.

Ez az egyetlen út a gyümölcsfa tenyésztés gyors elterjedésére, mivel az elemi iskoláztatásban a tankötelezettség szerint minden gyermeknek részt kellene venni és ott nem csak megtanulnák a gyümölcsfát tenyésztetni és azt kimenetelük után a szülői háznál sikerrel is folytatnák, hanem az általuk tenyésztett és nemesített fák gondozása mellett megtanulnák egyúttal becsülni a gyümölcsfa értékét, mi által később is vissza tartatnának azon pajkos gyümölcsfa rongálástól, mely magában is sokakat visszatartott eddig a gyümölcsfa tenyésztéstől.

Azon kezdő gyümölcsészek részére, kik hajlamaiknál fogva a gyümölcsészeten, különösen annak gyakorlati eljárásaiban bővebb ismeretet kívánnak szerezni, én is megkísértem saját tapasztalataim után mindazon eljárások sorozatát leírni, melyek segítségével az ország különböző részein már sok új gyümölcsöst alkottam és melyeket, mint hosszas gyakorlatomban legsikeresebbeknek bizonyult eljárásokat a kezelésem alatti (ér-diószegi) intézetből eltávozó végzett vinczellérek által minél inkább terjesztetni töreksem.

Reményem, hogy ezen eljárások könnyű elsajátíthatása a kezdő gyümölcsésznek is lehetővé teszi mindazon ismereteket megszerezni, melyek a gyümölcsészeten nevezet alatt minapi cikkemben elősoroltattak.

**Gábor József.**

### **Egy új szerkezetű váltó eke.**

Hogy a váltó ekék mily hasznos eszközök a gazda kezében oly helyeken, a hol vagy a hely lejtős volta, vagy korlátoltsága miatt a vonóerővel kellőleg forogni nem lehet és hogy sok helyen, így a lejtős oldalokon, csakis ily eszközzel lehet jó szántást tenni, mert a kerülő ekékkel itt az egyik fogás barázdái a hegynek vettétvén visszaomlanak és így a szántás fele tökéletlen lesz, minden gazda előtt eléggé ismeretes. S azért a hegyes és oldalos vidékeken gazdálkodók részére a váltó ekék kiváló fontossággal bírnak; mert általuk válik lehetővé földjeiknek hibátlan megművelése és a vonó erőnek a szántáskor a kerülőkben szenvedhető idő és munka veszteségét általuk lehet legkisebb mértékre szorítani és mindezek bizonyára az egész gazdasági ügymenetre nem jelentéktelen előnnyel járnak.

Ezért is látjuk, hogy hegyes vidékek gazdái szükségszerűleg fordulnak a váltó ekék használatához. Csakhogy az eddigelé használatban levő és elterjedt váltó ekékhez még igen sok kívánság fér; majd egy, majd más részben hibásak azok és így az általuk végzett munka is sok kívánság valót enged. Oly országokban, a hol a gépipar fejlett, lehet már most is igen czélszerű és jó szerkezetű váltó ekéket látni, hanem ezek kissé magas áruk és a nagy távolság miatt hozzánk nem terjednek el és legfeljebb hirmondóul lehet belőlük itt ott egyet látni. Pedig

általános előnyük mellett azon szempontból is megérdemlik a figyelmet, hogy minták gyanánt szolgálhatnának a készítőknél és bizonyára sok esetben eszközt szorítanának ki rövid idő alatt.

A jelen alkalommal egy, a philadelphiai világtárlaton kiállított eredeti szerkezetű váltó ekét kívánok röviden bemutatni melyet Speer & Sons, pittsburghi (Pensylvania, Amerika) gyár szerkesztett és „Hillside“ névvel jelölt meg és melyet Gróf Teleky Gusztáv ur ömltga megrendelvé, kegyes volt intézetünknek szemle végett átengedni.

Mielőtt azonban ezen eke vázlatába bocsátkoznánk, nem lesz felesleges az eddigi váltó ekék szerkesztésénél követett elvet megérinteni. Eddigelé a váltó ekéknél az álló gerendely szerkezet tartatott meg és ezen a működő eketést volt berendezve a kettős irányu munkára legtöbb esetben oly módon, hogy az egész eketést a gerendely alatt egyik oldalról a másikra volt átfordítható. Legtisztább mintája ennek az egyszerű és könnyű amerikai váltóeke. Legpontosabb példánya pedig a Ransomes-féle váltóeke egészen vasból, melyen a kormánylemez és ekevas egy forgatyu fordítással a legszabatosabban állítható be jobb vagy baloldali barázdára. Megemlíthetni ezek mellett még az olyan váltó ekéket is, melyeknél kettős eketést volt alkalmazva, egyik a gerendely alatt, másik a gerendely fölött és melyek a forduláskor a gerendelyen megcseréltek. Ezen szerkezeteknél nem volt kikerülhető az, hogy forduláskor az egész ekét ne kellett volna pár lépésnyire emelni s az átváltást csak ezután lehetett megtenni.

Az itt vázolandó „Hillside“ ekénél az elv más t. i. a forgó gerendely szerkezet van alkalmazva álló eketessel. Az egyes részek dispositiója a következő: az eke gerendelye vasból van; az eketést köldökénél fogva a gerendelyben foroghat; az eketést két egymással ellentétesen álló lapos vassal bír (mintha pl. a Vidacs-féle eketestnek elől is, hátul is lenne lapos vasa) és közepéből könyökön forgó két kormánylemeze áll ki, melyeknek egyikét a kívánt barázda irányára nyomva, a másik az előbbi alá helyezkedik. Az eketést a gerendelyvel a szarvakig hátranyúló kapcsolással lehet egybekötni; ezen kapocs t. i. a gerendelyen függ és az ekéfej egy nyujtványára felhuzható vagy ebből kiereszthető. Az átváltáskor tehát ezen kapcsolatot fel kell szabadítani egy huzással az ekéfej nyujtványából, mikor is az eketést helyben marad, a vonóerővel a gerendely a félkörre megteszi, miközben a kormánylemez a lábbal is megfelelő irányba nyomható.

A kezelés tehát, mint látható, igen egyszerű és az átváltás megesik a nélkül, hogy az ekét akár megemlíni, akár pár lépésre vinni is kellene. Ezen elv alkalmazása a váltó ekék szerkesztésénél a leghelyesebb irányt tünteti fel és Perels tanár is úgy látja, hogy ezen elv elfogadásával a jó váltó eke szerkezetének végleges megoldása megközelített. Nevezetes előnye ezen szerkezetnek még az is, hogy ily szerkezetű váltó ekéhez a lapos vas és kormánylemez bármily formája, vagy akár a megszokottabb ekék alakjai pl. Vidacs vagy Gubicz-félék nehézség nélkül alkalmazhatók.

Ára ezen itt vázolt ekének körülbelül 40—45 frtba jó

a szállítással együtt. Mely ár, tekintve a potos szerkezetet, a legjobb anyagot és kidolgozást, nem mondható soknak, szemben a hazai gyártmányokkal, melyek közül csak a boldogult Rajka Péter váltó ekéjét említem, mely olcsó anyaga, kevéssé alkalmas formája mellett is 40 frtba került helyben.

Ezen itt röviden vázolt „Hillside“ váltó eke megérdemli tehát a figyelmet, úgy a gazdák, mint a gépgyárosok részéről. Az érdeklődőknek, a meddig az eke a Gróf ur szivességéből intézetünkönél maradhat, szívesen bemutatjuk bármikor és ha az idő megenged, egy szántási próbát fogunk tenni és annak megtartását magán uton, vagy e lapok útján készséggel tudatjuk.

Kolos-Monostor.

Vörös Sándor.

### A borjut juhtejjel

is fel lehet nevelni; mint azt egy cseh földbirtokos kísérlete mutatja. A borju az ellés után anyjától azonnal eltávolított és vederből juhtejjel itattatott, a kellő táplálásra 14 juhok teje volt szükséges. A borju feltűnően szelid volt, jól diszlett és két hónap múlva leszurva kiválóan finom és izletes húst adott. A kísérlettevő szerint ez eljárást nagyban következőleg lehetne keresztülvinni: a juhok ellése husvét előtt történjék, a bárányok a piacra adatnak, a tejjel pedig a borjuk tápláltnak, végre a tejelő juhok kissé feljavíttatnak és mint tarlón hizottak eladottnak. Ez eljárás czélszerű lehet ott, hol a tehéntej oly jól értékesül, hogy abból a borjunak nem szívesen aduak; minden esetre szigorú alapos számítás kell, hogy ez esetben is döntsön.

### A szőlőkarók tartóssá tételére

igen alkalmas a kreozot. A kreozottal impregnált fenyűfakarók oly tartóssá válnak, mint a tölgyfakarók s Avenarius kísérletei szerint ily kreozottal impregnált fenyűkarók négy évi használat után sem mutattak legkevesebb rothadást. — 1000 db. karónak elkészítése 7½ frtba jönne, egy 140—250 frtos készülék segítségével. Fában szükségét szenvedő szőlős vidékek figyelmét a kísérlet megérdemli.

### Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1877 február 17-én.

80. Az 1877 februárhó 5-én tartott ülés jegyzőkönyve, felolvastatván; — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Zeyk József, Tompa Károly és Szentgyörgyi Lajos tagtársak kéretnek fel.

81. Sárosy Pál egyletünk évdijas tagjai közé lép, — örvendetes tudomásul szolgálván, kötelezvénye a pénztárhoz tétetik át.

82. Köller L. a borseprőnek borsavas mésszé való feldolgozására hívja fel egyletünk figyelmét, — véleményezés végett a borászati szakosztályhoz tétetik át.

83. Miniszterium 49 sz. a. a párisi világkiállítás ügyében február 26-án tartandó enquete-re az egylet kebeléből egy kiállítás ügyekben jártas tagot hi meg és egyszerismint tudatja a vezérelveket, melyek irányadók lesznek és közli a nyomtatvá-

nyokat a czélből, hogy e tekintetben az illető küldött határozott és kimerítő utasítással ellátva jelenhessenek meg az enquéten, — igazgató válaszmány az egylet képviselőjéül titkár Gamauf Vilmost küldi ki, a szükséges utasításnak megkészítésére és egy külön válaszmányi ülés elé terjesztésére pedig B. Huszár Sándor, Gróf Bánffy Miklós, Zeyk József és Berde Áron személyeikben külön bizottságot kér fel. — Evvel kapcsolatosan jelenti elnök, hogy az orsz. magyar iparegyesület is e tárgyban enquétet fog tartani és erre egyletünket is meghívni, mely alkalomra képviselőül Paget János tagtárs kérétek fel.

84. Kertészeti szakosztály bemutatja a köztelek költségvetését 1877-től 1884-ig és a mellékletekkel támogatott indokolt munkálatot tárgyalni, illetőleg elfogadni kéri, — igazgató válaszmány mindenekelőtt kedves kötelességet teljesít, midőn a kertészeti szakosztálynak alpos és avatott előterjesztéséért elismerését nyilvánítja és azt behatóan tárgyalva a következő határozatokat hozza:

1. A kert új felmérése és berendezése a metermérték alapján történjék.

2. A kerítésen kívül eső földek haszonbérbe adás utján értékesíttessenek.

3. A kert berendezése és átalakítása, melyet a szakosztály négy évre felosztva tervezett, még a jelen évben hajtassék teljesen végre.

4. A csemeték 3 osztályba lesznek sorozandók u. m. jól mivelhetők, ezek az új táblákban üszpontosítandók; kiadhatók — ezek rendes eladás vagy árverés utján értékesítendők és végre a helyrehozhatók, melyek kellő nyesés és ápolás következtében eladhatókká váljanak.

5. Az öntözés a meglevő gémes kut felhasználásával 2—3 kád és csatornák utján lesz eszközlendő.

6. A szakosztály határozza meg minő nemből, minő fajból mennyi anyafa és mennyi vadoncz lesz ültetendő, illetőleg beoltandó.

7. A szakosztály határozza meg, hogy a fák általában vagy részben minő alakra neveltessenek.

8. A szakosztály vegye számba az asztali szőlő fajokat és a hiányzókat még a jelen tavaszon hozassa meg.

85. Elnök Tisza László tudatja, hogy a magyar földhitelintézet igazgatóságával érintkezve azon felvilágosítást nyerte, hogy 38,000 frt értékű papír ott bármikor átvehető, az árfolyam pedig az aznapi zárlatnál  $\frac{1}{4}$  % -al olcsóbban lesz megállapítandó, — tudomásul szolgálván, az elhelyezett pénzek folyóvá tétele iránt az elnökség intézkedni fog, a papirok nagyságára nézve pedig határozatot, hogy 8—10,000 frt ezereken, a többi pedig nagyobb darabokban szereztessék be.

86. Elnök Tisza László bemutatja a következő folyamosításokat az egyleti kertészállomásra u. m. Dugaszi Alberttől, Ehrenkauf Józseftől, Skalitzky Ferdinándtól, Neszler Miklóstól és Krisek Istvántól, — igazgató válaszmány tüzetes tárgyalás után jelenleg Abel testvérek bécsi faiskoláiban működő Krisek Istvánt 400 frt fizetéssel, szabad lakással, 400  öl konyhakerttel, 8 köbméter fával és a tiszta haszon utáni 20% bizto-

sításával egy évi próbaidőre egyleti kertészül megfogadja és az elnök Tisza László által bemutatott szerződési fogalmazványt magáévé téve, felkéri az elnököt, hogy a szerződést Krisek Istvánnal ezen értelemben megkötött sziveskedjék, a szolgálati idő kezdetétől folyó évi martiushó 10-ike tüzetvén ki.

87. Elnök Tisza László bemutatja vinczellér Kocsis Mózessel a köztelki szőlőmivelése iránt kötött szerződést, mely szerint nevezett köteles a szőlő holdját 90 frton mivelni és ezért a szaporodó vesszőt is felvágni és csomózni tartozik, — helyeslőleg elfogadtatván, a szőlőterület a vinczellér jelenlétében pontosan felméréndő és a járandóság ennek alapján meghatározandó lesz.

88. Elnök Tisza László tudatja, hogy Gróf Mikó Imre és Gróf Bethlen László arczképeinek megfestése iránt intézkedett és kéri a képek és rációkra nézve a válaszmány határozatait, — határozatot, hogy a képek térd-képalakban festessenek és vékony aranszegélyű fekete farámával lesznek ellátandók.

Hitelesítik:

Zeyk József, s. k.

Tompa Károly, s. k.

Szentgyörgyi Lajos, s. k.

**B. Huszár Sándor,**  
egyleti alelnök.

**Gamauf Vilmos,**  
egyleti titkár.

### Mai számunk mellékletét

Csíky Imre helybeli előnyösen ismert kereskedőnk magárjegyzékét melegen ajánljuk az érdeklődők szives figyelmébe.

### Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Besztercze, Déva, Fogaras Torda és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — **A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészt, 80 krt, marad 720 kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!**

**Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.**

### Hirdetések.

## Eladó szőlővessző.

Mélt. gróf. Teleki Géza ur czelnai szőlészetében több ezer szőlő vessző van eladható. — Carbenet franc és Carbenet Sauvignonból 1000 darab 50 cm. hosszúsággal 12 frt o. é. Alexandriai muskotály 8 frt o. é.

Az árusítás loco Czelnára vonatkozik. — Vasutra szállítás mérsékeltlen számítatik. (17.) (1—3.)

Értekezhetni levélben Albert Elek tisztartóval u. p. **M.-Igen, Czelnán.**

(16) **Eladó bika.** (4-3)

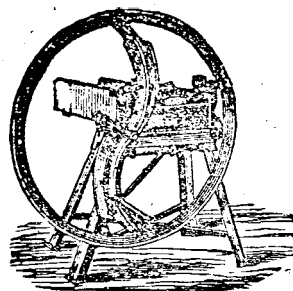
Egy jó állapotban levő 4 éves, tenyésztésre alkalmas **pinzgauai (sveiczi) bika** eladó. Meglátható Türebén (Kolozs-megye.) Ára felett értekezhetni Simay Lukácsal Kolozsvártt.

**Felszólítás a t. cz. gazdaközönséghez!**

Közelebről kiadandó magárjegyzékem összeállításával foglalkozván, tisztelettel felkérek mindenkit, a kinek gazdasági magvai, u. m. luczerna, lóher, muhar, bükköny, lenmag, lencse, borsó, kerti vagy mezei paszuly, mák, kanadai zab, kendermag vagy bármiféle más gazdasági magvai eladók, vagy pedig eladás végett bizományba adandók volnának, méltóztassanak engem személyesen felkeresni, vagy minta beküldése mellett levélben értesíteni. — Kolozsvártt, januárhó 1877. (9) 5—12 **CSIKY IMRE**, fűszer-, mag- és ásványviz-kereskedő.

**Gazdákat érdeklő!**

A jó szecska-vágó gépet a mostanihoz hasonló esztendőben nélkülözni nem lehet. Az ilyenmü emberi erőre szerkesztett gépek közül, mint legjobbat



Weil új szerkezetét halljuk említeni, mely óránként 300 kilot vág és bizonyos tekintetben fölülmulhatlanul áll.

Érdeklődőket ifjabb **WEIL MÓR** gépgyárához Bécs Franzensbrückenstrasse 13 sz. utaljuk, (4.) (4-8)

**Gyümölcsfa-oltó-galy- és mageladás.**

A legjelesb kipróbált fajokat **Bereczki Máté** urtól és **Reutlingen**-ből a német gyümölcsészek első intézetéből szereztem és az ő utmutatása szerint tenyészttem. Czelóm csak jót termelni és tenyészteni. Már van feleslegem, a mit a közönség rendelkezésére bocsáthatok, de még idő előttinek tartom árjegyzék kibocsátását; kik bővebb értesítést kívánnak, sziveskedjenek hozzám fordulni.

A gyümölcsfajokat **Bereczki** ur e lapok után már ösmerteté; azokból az általa ajánlattokat bírom és szolgálhatok belőlök 1—4 éves csemetékkal és ojtógalyakkal. De kiemelem főként **őszi baraczk** és **meggyeimet**. Azután igen jeles **asztali és bor szőlő** fajokból sima és gyökeres vesszőkkel is szolgálhatok. Nem különben **legjelesebb vetemény magvaimat** ajánlom és ezek közül különösen kiváló, **gálócsi muskotály dohány magom**, — **Meyneféle főzni való török búzám**, — **Turkesztán és marsovszki dinnye magvaim**, és több effélék. Áraim a pestieknél olcsóbbak.

**Rajokat** 3 fontos sulyukat april közepétől kezdve 6 ftjával szállítok.

**Mézet**, **Dzierzon** rendszer szerint **hidegen szűrve**, fontját 50 krjával. (10.) (2-3)

Egy két lóerejü jó karban levő **Lanz-féle cséplő gépem** is van eladó.

Ára 300 frt. Bármiféle terményt jól csépel.

**Dömötör László**

Pusztá Poo, tiszavidéki vasut állomása.

**Tauffer Ferencz**  
**magkereskedése Kolozsvártt,**

**ajánlja:**

Gazdasági, kerti és virág **magvak** rak-tárát, **Mayer-féle Trieurs** konkoly, bükköny és zab **választó gépeket**, **törökbuza fej-tőket**, **szelelő és választó rostákat**, **Mayer-féle** általánosán kitünőnek ismert **kovácsolt** vasból készült kézi, ló és vizerőre alkalmaz-kató **cséplőgépeket**, **gabonás zsákokat** nagy választékban.

**Saynor, Cooke és Ridal-féle kerti esz-közöket**, u. m. oltó, szemző, metsző késeket, ollókat, ásókat.

**L'homme-Leffort-féle** francia faviaszt és fahéjt különböző minőségben.

(1.)

(8-52)

(11) **Szőlővessző eladás.** 3-3

Alólirt a **legajánlatosabb olasz (wälsch) riesling** nevü borszőlőből 300,000 darab vesszőt ajánl következő árban:

3 éves gyökeres vessző ezere loco	Zám	16 frt 50 kr., loco	Bonyhád	14 frt — kr.
2 " " " " " "	"	16 frt — kr., "	"	13 frt 50 kr.
1 " " " " " "	"	13 frt 50 kr., "	"	11 frt — kr.
sima vessző 18—20"-es ezere " "	"	5 frt 50 kr., "	"	4 frt — kr.

**Jegyzet.** Zám és Bonyhád vasuti állomások. Pakkolásnál csak saját költséget számítom.

A vesszők valóságos-, épsége- és szépségéről felelek.

Zám, 1877 januárhó 27-én.

Teljes tisztelettel  
**Vogt József.**

**"VICTORIA" biztosító-társaság Kolozsvártt. (Alapított 1865-ben.)**

**Forgalmi kimutatása: (1875. december 31.)**

Összes bevételek kezdettől (1865)—1874. év végéig . . . . .	o. é. 19.606,023 frt 99 kr.	Kifizetett károk 1875-ik évben . . . . .	o. é. 793,469 frt 47 kr.
Bevétel 1875-ik évben . . . . .	o. é. 2.602,042 frt 73 kr.	összesen . . . . .	o. é. 7.474.125 frt 74 kr.
összesen . . . . .	o. é. 22.208,066 frt 72 kr.	Kiosztott nyeresemény kezdettől 1875-ik év végéig . . . . .	o. é. 439,738 frt 69 kr.
Kifizetett károk kezdettől (1865)—1874-ik év végéig . . . . .	o. é. 6.680,656 frt 27 kr.	Évi díjbevétel . . . . .	o. é. 1.000,000 frt — kr.

**BIZTOSÍTÁSOK KAPOTT FOGADÉK ELÉ**

- a) tüzkárok ellen (ha villám-csapás által okozottak is) épületekre, gyárokra, készletekre, ingókra stb.  
 b) jégkárok ellen, teljes kártérítéssel;  
 c) az ember életére, minden módozatokban — és közvetliti  
 d) a túlélési csoport biztosításokat.

A folyamatban lévő széna és gabonakészlet — biztosítási idejére különösen is felhívják a közönség figyelmét. Biztosítatnak ugyanis tűz ellen mindenféle gabonaneműk, asztalok, gombok vagy csűrőkben, úgy takarmányok is szabad ég- vagy fedél alatt. Nagyobb összegű biztosításoknál, úgy azoknál, kik jégben is biztosítottak és káruk nem volt, vagy olyanoknál, kik épületeiket is együttesen adják fel — különös kedvezmények nyújtatnak.

Tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a cséplőgépek használata naponként általánosabb lett, minek folytán az elcséplés az addiginél gyorsabban történik, a „Victoria” azon kedvezményt léptette életbe, hogy azon felektől, kik gabonáikat géppel csépelltetik, egy havi tartamra is fogad el aránylagos díj mellett biztosítást.

Elcséplés után a biztosítás — ha a rakodási hely és idő bejelentetik; a szemre is kiterjed.

Az ügynökségek utasítva vannak, a közönségnek minden felvilágosításokkal, nyomtatványokkal szolgálni, a biztosításokat felvenni és esetleges kivágásokat ide bejelenteni.

**Központi iroda:** Kolozsvártt, főtér 26-ik szám.

**Vezérügynökségek:** Bécs, Budapest, Grätz, Prága, Szeben.

**Főügynökségek:** Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskerek, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Pozsony, Szeged, Temesvár és Triest.

**Vidéki ügynökségek:** a birodalom minden jelentékenyebb helységében.

A „VICTORIA” biztosító társaság 10 éves működése alatt, kötelezettségének mindig hiven és pontosan megfelelvén, bizalommal hívja fel a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztán hazai és minden idegen elemtől ment intézet által eszközöltetni.

(5)

(4—26)

„VICTORIA” biztosító társaság.

**P i a c z i á r a k.**

A h e t i v á s á r		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahus
<b>á r a k r a j o z á r o k b a n</b>											
Besztercze	febr. 6.	950	850	460	—	230	325	280	110	320	28
Brassó	febr. 16.	920	730	570	395	270	380	240	100	360	32
Csik-Szereda	febr. 14.	834	672	510	450	224	450	400	180	125	24
Déás	febr. 20.	860	800	570	—	280	300	580	155	200	32
Déva	febr. 10.	900	800	780	500	640	520	460	150	136	32
Erzsébetváros	febr. 17.	750	650	560	—	320	325	300	140	300	32
Fogaras	dec. 14.	775	680	450	450	200	425	140	30	—	24
K-Fehérvár	febr. 17.	890	676	610	—	326	350	350	170	300	36
Gy.-Sz.-Miklós	febr. 17.	775	550	500	450	200	475	130	25	—	28
Kolozsvár	febr. 22.	840	600	550	—	270	355	270	160	450	38
M-Vásárhely	febr. 15.	800	570	550	260	250	320	220	60	380	34
Naszód	febr. 15.	1000	830	650	265	200	330	200	100	250	28
Nagy-Enyed	febr. 15.	900	700	550	—	276	350	320	100	235	36
N.-Szeben	febr. 20.	900	750	580	500	270	370	160	110	350	38
Segesvár	febr. 15.	760	600	550	—	230	340	130	80	230	32
S.-Sz.-Győröz	febr. 19.	880	760	570	380	250	400	250	100	250	28
Szamosújvár	febr. 19.	875	580	590	—	245	370	350	75	500	32
Sz.-Régen	febr. 15.	885	625	605	360	250	345	300	140	235	34
Sz-Udvarhely	febr. 20.	900	750	700	—	250	425	250	50	200	32
Torda	febr. 10.	1100	800	525	—	275	310	380	40	300	34
V.-Hunyad	febr. 10.	800	600	540	—	250	480	200	100	300	36

**Mellékletek**

100 darabonként 1 forint 40 kr-jával számíttatnak.

**A hirdetés szövegét**

a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetés szerint akarhányszor változtathatják.

**Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.**

A kívánt tér megnevezése	1   1—3   1—6   1—12   1—18   1—24   1—30   1—36   1—42   1—52									
	széri hirdetésnél									
	f o r i n t									
16/16 v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360
8/16 v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180
4/16 v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90
2/16 v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50
1/16 v. tizenhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészes engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.